EURO&TALOUS

SUOMEN PANKIN AJANKOHTAISIA ARTIKKELEITA TALOUDESTA

Sisältö

Uutta tilastotietoa euroalueelta päätöksenteon tueksi 3

BLOGI

Uutta tilastotietoa euroalueelta päätöksenteon tueksi

8.2.2016 13:00 • BLOGI • ELISABETH FLITTNER

KIRJOITTAJA
Elisabeth Flittner
Toimistopäällikkö

Eurojärjestelmä on lisännyt tuotettavien tilastojen määrää huomattavasti viime vuosina. Lisääntyneiden vaatimusten taustalla ovat finanssikriisin myötä havaitut tietopuutteet, uudet rahoitusinnovaatiot ja toimijat rahoitussektorilla sekä tilastoja ohjaavan kansantalouden tilinpitojärjestelmän uudistuminen. Suuntaus tilastoissa on siirtyä yhä enemmän hyvin yksityiskohtaisen, niin kutsutun mikrotiedon keräämiseen. Kansallisesti tietoja saatetaan kerätä EKP:n vaatimuksia tarkemmalla tasolla, kuten Suomessa rahalaitoksilta ja sijoitusrahastoilta.

Eurojärjestelmän tilastoja tarvitaan laajasti sekä rahapolitiikan analyysissä ja rahoitusmarkkinoiden vakauden valvonnassa että muiden tilastojen lähdeaineistona. Tietyin edellytyksin tilastoaineistoja on myös mahdollista käyttää pankkien vakavaraisuuden valvonnassa.

Keskuspankkien tilastoinnin piiriin onkin tullut uusia aihealueita ja vanhoihin vaatimuksiin tarkennuksia. Kansantalouden uuden sektoriluokituksen mukaan rahoitussektorin tiedot luokitellaan nyt tarkemmin, kun aiemmasta viidestä alasektorista siirryttiin yhdeksään. Uusia erillisiä alasektoreita ovat rahamarkkinarahastot, yhteissijoitusyritykset[1], konsernin sisäiset rahoitusyksiköt ja rahanlainaajat sekä eläkerahastot. Myös sektorien määritelmiä tarkennettiin, minkä seurauksena muun muassa yrityksiä siirrettiin yrityssektorista rahoitus- ja julkisyhteisöt-sektoreihin.

Arvopaperien omistusten tilastointi aloitettiin euroalueella jo vuoden 2014 alussa (EKP:n Economic Bulletin, 2/2015). Tilastossa kuvataan velkapapereiden, rahasto-osuuksien ja osakkeiden omistuksia sektoreittain euroalueen maissa. Omistukset kerätään arvopaperikohtaisesti ja yhdistetään rekisteritietoihin, jolloin tiedot mahdollistavat monipuolisen analyysin.

1. Yhteissijoitusyrityksiä ovat sijoitusrahastot sekä suljetut pääoma- ja kiinteistörahastot.

Kuvio 1.

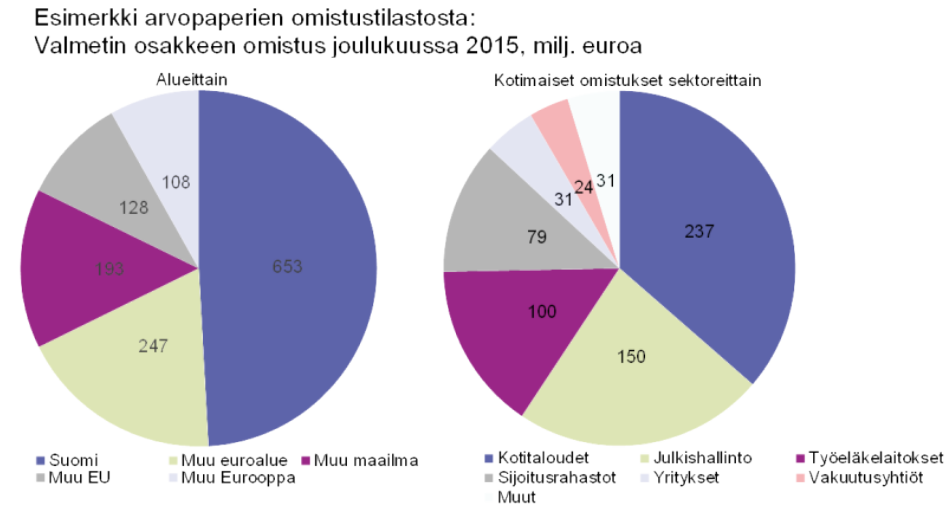

Lähde: Suomen Pankki.
8.2.2016
eurojatalous.fi

Rahalaitokset ovat merkittävin rahoituslaitosten alasektori. Kuukausittain julkaistavat rahalaitosten tase- ja korkotilastot antavat nopeasti kuvan rahoituksessa tapahtuvista muutoksista. Rahalaitosten tasetilastoissa uutena erittelynä saadaan konserninsisäiset lainat ja talletukset, jotka kehittyvät usein eri lailla kuin muut rahalaitosten väliset lainat ja talletukset. Lisäksi keskuspankkilainat ja -talletukset kerätään omina luokkinaan. Muita uusia erittelyjä ovat muun muassa julkisyhteisöjen lainojen ja talletusten maturiteettierittelyt, lainojen ja talletusten aiempaa tarkemmat maaerittelyt sektoreittain sekä johdannaisten ja kertyneiden korkojen erittely muista saamisista ja veloista.

Kuvio 2.

Lähde: Suomen Pankki.
8.2.2016
eurojatalous.fi

Korkotilastoissa merkittävin uudistus on lainojen uusista sopimuksista erotetut lainojen uudelleen neuvottelut. Tiedon avulla voidaan johtaa talouteen virtaavan aidon uuden velkarahoituksen määrä. Rahapolitiikan päätösten läpimenon analysointia varten kerätään myös korot lainakannasta jäljellä olevan maturiteetin mukaan.

Vuoden 2015 alussa euroalueella otettiin sijoitusrahastotilastoihin suljetut pääoma- ja kiinteistörahastot[2] täysimääräisesti mukaan. Pääomarahastot rahoittavat usein pieniä siemen- ja kasvuyrityksiä, jolloin analyysia tällä alueella pystytään syventämään. Omana luokkanaan voidaan myös erottaa pörssinoteeratut rahastot. Lisäksi rahastojen merkinnät ja lunastukset saadaan erikseen, kun aiemmin vain nettomerkinnät olivat saatavilla.

Kuvio 3.

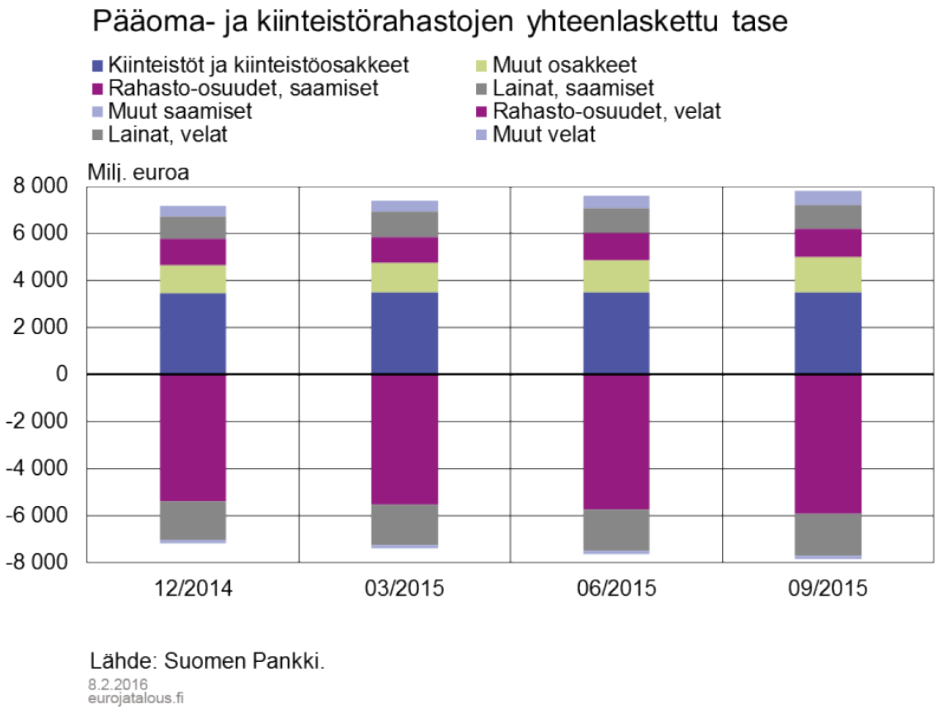

Lisää uudistuksia on tulossa kuluvan vuoden aikana, kun henki- ja vahinkovakuutusyhtiöt tulevat eurojärjestelmän lakisääteisen tilastoinnin piiriin. Päivittäinen rahamarkkinatilastointi[3] alkaa huhtikuun 2016 alussa. Tämä tilasto kattaa rahamarkkinoilla toteutetut vakuudelliset ja vakuudettomat rahoitustaloustoimet sekä eräitä johdannaistaloustoimia. Ensimmäisessä vaiheessa tiedot kerätään euroalueen suurimmilta rahalaitoksilta. Lähivuosina tilasto laajenee kattamaan vähintään kolme rahalaitosta kustakin euroalueen jäsenvaltiosta. Taloustoimien yhteenlaskettujen määrien ja niiden keskikorkojen julkaiseminen aloitetaan myöhemmin todennäköisesti kuukausittain.

2. Suljetussa rahastossa osuuksien määrä on kiinteä eikä osuuksia voi merkitä ja lunastaa jatkuvasti. Sijoittajajoukko on myös useimmiten rajattu.

3. Rahamarkkinatilastoinnista lisätietoja löytyy EKP:n internetsivuilta: Euro Money Market.

Eurojärjestelmän suurin tilastohanke lähivuosina on yhteisen luottokohtaisen tietokannan rakentaminen[4]. Tavoitteena on, että tietokanta on toiminnassa vuonna 2018. Ensimmäisessä vaiheessa tietokanta kattaa luottolaitosten myöntämät lainat yrityksille ja muille oikeushenkilöille. Tulevaisuudessa tietokantaa tultaneen laajentamaan kattamaan myös valvojien tietotarpeita, kotitalouksien lainoja sekä myös muiden lainanantajien kuin luottolaitosten myöntämiä lainoja.

Suuri osa näistä uusista tilastoista tullaan julkaisemaan euroalueen tasolla ja osa myös maakohtaisesti[5].

Avainsanat

- keskuspankit
- EKP
- eurojärjestelmä
- tilastot

4. Luottokohtaisesta tietokannasta voi lukea enemmän EKP:n internetsivuilta: What is AnaCredit?
5. EKP:n julkaisujen lisäksi tilastotietoja julkaistaan EKP:n Statistical Data Warehousessa ja Meidän tilastomme -palvelussa.